

5.2.7. Vzdělávání cizinců

Zainteresované karty Virtuálního kabinetu
Vzdělávání cizinců
Cizinci a maturita
Vzdělávání azylantů apod.
Uznávání zahraničního vzdělání

Oblast vzdělávání cizinců vymezuje práva a povinnosti těchto osob vzhledem k českému vzdělávacímu systému. Současně také vymezuje samotnou skupinu těchto osob, a to ve vztahu k jiným právním předpisům, ale také vzhledem k mezinárodním smlouvám České republiky. Celá příslušná oblast je pak řešena především § 20 školského zákona.

Tabulka č. 29: Vzdělávání cizinců (§ 20 ŠZ)

Ustanovení	Znění	Zjednodušený význam
odst. 1	Občané Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám podle tohoto zákona za stejných podmínek.	Stanovení rovnosti občanů EU v rámci českého vzdělávacího systému
odst. 2	Ostatní osoby mají za stejných podmínek jako občané Evropské unie přístup a) k základnímu vzdělávání, včetně vzdělávání při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, pokud pobývají na území České republiky, b) ke školnímu stravování a k zájmovému vzdělávání poskytovanému ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání v pravidelné denní docházce, pokud jsou žáky základní školy, odpovídajícího ročníku střední školy nebo	Pro ostatní cizince existuje stejný přístup ve vymezených situacích

	<p>odpovídajícího ročníku konzervatoře,</p> <p>c) ke střednímu vzdělávání a vyššímu odbornému vzdělávání, včetně vzdělávání při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, pokud pobývají oprávněně na území České republiky,</p> <p>d) k předškolnímu vzdělávání, základnímu uměleckému vzdělávání, jazykovému vzdělávání a ke školským službám podle tohoto zákona, pokud mají právo pobytu na území České republiky na dobu delší než 90 dnů, popřípadě pokud jsou osobami oprávněnými pobývat na území České republiky za účelem výzkumu, azylanty, osobami požívajícími doplňkové ochrany, žadateli o udělení mezinárodní ochrany nebo osobami požívajícími dočasné ochrany.</p>	
odst. 3	<p>Cizinci mimo občany EU vzdělávající se v MŠ, SŠ, VOŠ, ZUŠ, JŠ a školských službách se stávají dětmi, žáky nebo studenty příslušné školy nebo školského zařízení za podmínek stanovených ŠZ, pokud řediteli školy nebo školského zařízení prokáží nejpozději při zahájení vzdělávání nebo poskytování školských služeb oprávněnost svého pobytu na území České republiky. Oprávněnost pobytu na území České republiky se prokazuje dokladem podle zvláštního právního předpisu¹</p>	<p>Povinnost prokázání oprávněnosti pobytu na území ČR pro vybrané vzdělávané osoby</p>
odst. 4	<p>Osobám, které nejsou státními občany České republiky a získaly předchozí vzdělání v zahraniční škole, se při přijímacím řízení ke vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách promíjí na žádost přijímací zkouška z českého jazyka, pokud je součástí přijímací zkoušky. Znalost českého jazyka,</p>	<p>Prominutí přijímací zkoušky z českého jazyka do SŠ a VOŠ</p>

¹ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů

	<p>kteřá je nezbytná pro vzdělávání v daném oboru vzdělání, škola u těchto osob ověří rozhovorem</p>	
odst. 5	<p>Pro žáky, kteří jsou dětmi osoby se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie, a kteří na území České republiky, kde taková osoba vykonává nebo vykonávala pracovní činnost v základním pracovněprávním vztahu nebo samostatně výdělečnou činnost, nebo na území České republiky studuje, anebo získala právo pobytu na území České republiky z jiného důvodu dlouhodobě pobývají a kteří plní povinnou školní docházku podle tohoto zákona, zajistí krajský úřad příslušný podle místa pobytu žáka ve spolupráci se zřizovatelem školy</p> <p>a) bezplatnou přípravu k jejich začlenění do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků</p> <p>b) podle možností ve spolupráci se zeměmi původu žáka podporu výuky mateřského jazyka a kultury země jeho původu, která bude koordinována s běžnou výukou v základní škole</p>	<p>Bezplatná příprava zahrnující výuku českého jazyka k začlenění do ZŠ</p>
odst. 6	<p>Krajský úřad zajišťuje bezplatnou přípravu zahrnující výuku českého jazyka k začlenění do ZŠ i pro ostatní cizince</p>	<p>Začlenění ostatních cizinců</p>
odst. 7	<p>Krajský úřad zajistí přípravu pedagogických pracovníků, kteří budou uskutečňovat bezplatnou přípravu cizinců</p>	<p>Příprava PP k výuce cizinců</p>
odst. 8	<p>Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem formu, obsah a organizaci bezplatné přípravy</p>	<p>Zmocnění k vydání vyhlášky</p>

Z uvedeného přehledu vyplývá především různá míra otevřenosti státu vzhledem ke vzdělávání různých kategorií cizinců. Je zřejmé, že pro občany EU vyplývají totožná

práva jako pro občany ČR, a to bez výjimky, pouze s určitým nadstandardem, který vyplývá z potřeb těchto cizinců. Dále je nutné diverzifikovat také přístup těchto osob k různým druhům škol. Zcela nadstandardní postavení pak má zde především povinná školní docházka v základní škole, která je samozřejmě povinná i pro všechny cizince žijící na území ČR anebo mající zde právo pobytu. Celkově by se dalo konstatovat, že systém vzdělávání cizinců je poměrně kvalitní a poskytuje dostatečný prostor k případné asimilaci cizinců v ČR. Více informací o dané problematice je možné najít na webu Ministerstva vnitra², které má danou problematiku (cizince) ve své gesci.

Pro účely předškolního vzdělávání, potažmo mateřských škol je z příslušné kapitoly důležitá především samotná možnost výchovy a vzdělávání cizinců v mateřských školách. Ta má sloužit ke kvalitní integraci těchto osob. Je obecně známo, že předškolní vzdělávání je nejdůležitějším krokem v další úspěšné kariéře vzdělávaných osob. U cizinců to pak platí dvojnásobně.

² Především stránky [Informace pro cizince na webu MV ČR](#) a [Informace pro školy a studenty na webu MV ČR](#)